

Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi

Yıl: 2026 Sayı: (21) ss: 1-15

Academic Review of Economics and Administrative Sciences

Year: 2026 Issue: (21) pp: 1-15

<http://dergipark.org.tr/pub/ohuiibf/>

ISSN: 2564-6931

DOI:10.25287/ohuiibf.1762257

Geliş Tarihi/Received: 11/08/2025

Kabul Tarihi/Accepted: 31/07/2026

Yayınlanma Tarihi/Published:10/08/2026

Araştırma Makalesi

Research Article

SAĞLIK YÖNETİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN GELECEK KAYGISININ BELİRLENMESİ: BİR ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI

Yusuf KARAŞIN¹

Mustafa FİLİZ²

Yalçın KARAGÖZ³

Pınar ÜNKÜR⁴

Öz

Bu çalışmanın amacı, sağlık yönetimi bölümünde öğrenim gören öğrencilerin gelecek kaygısını belirleyen psikometrik bir ölçüm aracının geliştirilmesidir. Bu amaç doğrultusunda Türkiye'deki vakıf ve devlet üniversitelerinin sağlık yönetimi bölümünde 2, 3 ve 4. sınıf düzeyinde öğrenim görmekte olan 324 öğrenci çalışma kapsamına dahil edilmiştir. Çalışma kapsamındaki öğrencilere hem çevrimiçi hem de yüz yüze yöntemle kolayda örneklem kullanılarak ulaşılmıştır. Çalışma kapsamında Boateng vd. (2018) tarafından belirlenen ölçek geliştirme süreci uygulanmıştır. Verilerin analizinde açıklayıcı faktör analizi için IBM SPSS, doğrulayıcı faktör analizi için IBM AMOS paket programından faydalanılmıştır. Yapılan açıklayıcı faktör analizi sonrası 2 faktör ve 13 ifadeden oluşan bir ölçüm aracı geliştirilmiştir. Faktörlere altında yer alan ifadeleri en iyi açıklayacak şekilde "işsizlik" ve "umutsuzluk" isimleri verilmiştir. Açıklayıcı faktör analizi sonrasında ortaya konan yapının teyit edilmesi için uygulanan doğrulayıcı faktör analizi ile 2 faktör ve 13 ifadeden oluşan yapının doğruluğu teyit edilmiştir. Geliştirilen ölçeğin sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin gelecek kaygısı düzeylerini ölçmede kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu tespit edilmiştir. Özellikle kamu istihdamı kısıtlı olan sağlık yönetimi bölümü öğrencileri ve mezunları için önemli bir konuya değinen bu ölçüm aracının bundan sonraki çalışmalara öncü olması ve rehberlik etmesi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler : Sağlık Yönetimi; Gelecek Kaygısı; Ölçek Geliştirme; İstihdam Sorunu.

Jel Sınıflandırması : I20, I28.

¹ Dr. Öğr. Üyesi., İstanbul Gedik Üniversitesi, yusuf.karasin@gedik.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4594-9290

² Doç. Dr., Artvin Çoruh Üniversitesi, mustafa2108@artvin.edu.tr, ORCID:0000-0002-4594-5361

³ Prof. Dr., Düzce Üniversitesi, yalcinkaragoz@duzce.edu.tr, ORCID:0000-0001-5642-6498

⁴ Arş. Gör., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi pinar.unkur@gop.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8335-555X

Atıf/Citation:

Karasin, Y., Filiz, M., Karagöz, Y. & Ünkür, P. (2026). Sağlık Yönetimi Bölümü Öğrencilerinin Gelecek Kaygısının Belirlenmesi: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Sayı: 21, 1-15, <https://doi.org/10.25287/ohuiibf.1762257>.

DETERMINING FUTURE ANXIETY HEALTH MANAGEMENT STUDENTS: A SCALE DEVELOPMENT STUDY

Abstract

This study aims to develop a psychometric measurement tool to determine the future anxiety levels of students majoring in Health Management. The study sample consisted of 324 second, third, and fourth-year students enrolled in Health Management departments at foundation and state universities in Turkey. Participants were reached through convenience sampling using both online and face-to-face methods. The scale development process followed the framework established by Boateng et al. (2018). Data analysis was performed using IBM SPSS for Exploratory Factor Analysis (EFA) and IBM AMOS for Confirmatory Factor Analysis (CFA). Following the EFA, a measurement tool comprising 13 items and 2 factors was developed. These factors were titled "Unemployment" and "Hopelessness," reflecting the core themes of the statements. The 13-item, 2-factor structure was subsequently validated through CFA. The results indicate that the developed scale is a valid and reliable instrument for measuring future anxiety among students in Health Management departments. Addressing a critical issue for students and graduates of Health Management—a field with particularly limited public sector employment—this measurement tool is expected to serve as a guide and a foundation for future research in the field.

Keywords : Health Management; Future Anxiety; Scale Development; Employment Problem.

Jel Classification : I20, I28

GİRİŞ

Üniversite eğitimi, bireylerin entelektüel sermaye birikimini arttırmanın yanı sıra bireylere uzmanlık ve teknik bilgi de kazandırmaktadır. Üniversite eğitimi kapsamında profesyonel sağlık yöneticileri yetiştirmeyi amaçlayan bölüm sağlık yönetimi ismiyle 4 yıllık lisans eğitimi sunmaktadır. Sağlık hizmeti sunan bir kurumu yönetme düşüncesi 1910'lı yıllara kadar ortaya atılan bir fikir değildir. Bu durum, ilk kez "Hopital Administration: A Career" isimli eseri ortaya koyan Michael Davis tarafından gündeme getirilmiştir. Daha sonrasında 1930 'lu yıllarda Chicago Üniversitesi bünyesinde lisansüstü düzeyde sağlık yönetimi eğitimine ilişkin eğitim programı açılmış, sonrasında çeşitli yıllarda sağlık yönetimi eğitimi dünyanın farklı ülkelerinde verilmeye başlanmıştır. Türkiye'de ise 1963 yılında Sağlık Bakanlığı bünyesinde 1 yılı uygulamalı, 3 yılı ise teorik düzeyde eğitim sunulan bir yüksekokul olarak Sağlık Yönetimi bölümünde eğitime başlanmıştır. 1970 yılında ise Hacettepe Üniversitesi bünyesinde lisansüstü eğitim olarak sağlık yönetimi eğitimine ilişkin program açılmıştır. Bu durum 1975 yılına kadar devam etmiştir. Bu tarihten sonra lisansüstü eğitime ek olarak Hacettepe Üniversitesi bünyesinde lisans eğitimi verilmeye başlanmıştır. 1982 yılına kadar hem Sağlık Bakanlığı bünyesinde hem de Hacettepe Üniversitesi bünyesinde olan sağlık yönetimi bölümü bu tarihten sonra Hacettepe Üniversitesine bağlanmıştır (Söylemez & Kaya, 2020; Karaşin & Tatlı, 2022; Aydemir & Çetin, 2023). 1982 yılından sonra da Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde yer alan üniversitelerde sağlık yönetimi bölümünde öğrenci alımına başlanmıştır. Sağlık Yönetimi bölümünün üniversitelerdeki durumu incelendiğinde çoğunlukla devlet üniversitesi bünyesinde bölümlerin yer aldığı, yer alan bölümlerin de çoğunlukla sağlık bilimleri fakültesi bünyesinde öğrenim verdikleri görülmektedir (Camuz Berber vd., 2023). Sağlık kurumlarında hizmet sunan idarecilerin sağlık yönetimi mezunlarından çeşitli beklentileri bulunmaktadır. Bu beklentiler genel olarak üç ana tema kapsamında incelenmektedir. Bu temalar; alan bilgi ve becerisi, kişisel özellikler ve sosyal özelliklerdir. Bu kapsamda, sağlık yönetimi bölümü mezunlarından teorik ve pratik bilgiye, sağlık mevzuatı bilgisine sahip olunması beklenmektedir. Ayrıca mezunların disiplinli, gelişime açık ve vizyoner olmaları da beklenmektedir (Erdem & Çam, 2025). Bu beklentiler olmasına rağmen bölümün görev tanımının net olarak yapılmamış olması, kamu istihdamının doğrudan bölüme özgü olarak yapılmamış olması bölümde öğrenim görmekte olan öğrenci profilini değiştirmekle kalmayıp, öğrencilerin sağlık yönetimi bölümündeki öğrenimlerinden vazgeçmelerine veya başka bir bölümde öğrenim görmeye devam etmelerine neden olmaktadır. Öğrenimine devam eden öğrenciler de ise bu durum kendisini gelecek kaygısı şeklinde göstermektedir. Alanyazın incelendiğinde sağlık yönetimi bölümü özelinde gelecek kaygısına ilişkin (Nazlı & Aktaş, 2018; Yılmaz vd., 2021; Kantaş Yılmaz & Karakuş, 2022; Arslanoğlu vd., 2026) çalışma rastlanmaktadır. Bu çalışmanın amacı,

sağlık yönetimi bölümünde öğrenim gören öğrencilerin belirlendiği bir psikometrik ölçüm aracının geliştirilmesidir. Alanyazında yer alan çalışmalardan farklı olarak sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin gelecek kaygısının belirlenmesine yönelik psikometrik ölçüm aracının bu çalışma kapsamında geliştirilmesi bu çalışmanın özgün değerini oluşturmaktadır.

I. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

İlk olarak 1970 yılında Toffler tarafından "gelecek şoku" olarak ele alınan gelecek kaygısı kavramı Zaleski tarafından bireyin ilerleyen bir dönemde meydana gelebilecek endişe, belirsizlik ve korku gibi olumsuz değişkenlere dair algıladığı durum olarak tanımlanmaktadır. Bireyde gelecek kaygısı yaşanmasının pek çok nedeni vardır. Bu nedenler farklı kategorilerde ele alınabilmektedir. Deprem, savaş gibi küresel bir felaketten bireyler çekinip gelecek kaygısı yaşayabilirken; hastalık, ölüm gibi bireysel sebeplerden dolayı da gelecek kaygısı yaşanabilmektedir (Toffler, 1970; Zaleski, 1996). Gelecek kaygısı durumu bireyde 20'li ve 30'lu yaşlarında daha hakim olmaya başlamaktadır (Price, 2009; Hammad, 2016). Gelecek kaygısı, üniversite öğrencileri arasında ekonomik ve sosyal değişimlerin bir sonucu olarak kabul edilmektedir. Bu durum öğrenciler arasında sadece derslerden başarısız olmakla değil aynı zamanda öğrenim görülen bölümdeki istihdam fırsatı ile de yakından ilgilidir (Hammad, 2016; Türköz vd., 2021).

Alanyazın incelendiğinde üniversite öğrencileri örnekleminde gelecek kaygısı durumu farklı değişkenler ele alınarak incelenmiştir. Bu çalışmalara ilişkin detaylı bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Ertürkmen & İslah (2025) 'ın çalışmasında üniversite öğrencilerinin işsizlik kaygısı düzeyleri Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesinde ön lisans ve lisans düzeyinde öğrenim gören 836 öğrencinin kapsama alındığı örneklem üzerinden incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda öğrencilerin işsizlik kaygısı ile işsizliğe yönelik tutumları arasındaki istatistiki olarak güçlü ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r: 0,53, p<0,01$). Bu bulgunun yanı sıra kadın öğrencilerin erkek öğrencilere oranla işsizlik kaygısı düzeylerinin daha yüksek olması Ertürkmen & İslah (2025) tarafından alanyazına kazandırılan çalışmanın bir başka sonucudur. Ertürkmen & İslah (2025)'ın çalışmanın dışında alanyazın incelendiğinde Türkiye'deki iktisadi ve idari bilimler fakültesindeki bölümler ile işletme bölümü bünyesinde öğrenim gören öğrencilerin örneklem olarak alındığı ve gelecek kaygısının belirlendiği çalışmalar da mevcuttur (Kaygısız Ertuğ, 2025; Aslan vd., 2026). Kim vd. (2022) tarafından alanyazına kazandırılan çalışmada Güney Kore Cumhuriyeti'nde lisans düzeyinde öğrenim gören 360 öğrenci örnekleminde öğrencilerin iş arama kaygısı ve işe hazırlık davranışları incelenmiştir. Sağlık bilimlerinde öğrenim gören öğrencilerin sosyal bilimlerde öğrenim gören öğrencilere göre daha yüksek iş arama kaygısı düzeyinin olduğu bulgulanmıştır. Türköz vd. (2021) tarafından alanyazına kazandırılan çalışmada lisansüstü seviyede öğrenim gören öğrencilerin gelecek kaygısı incelemeye alınmıştır. Bu bağlamda 15 lisansüstü öğrenciye görüşme yoluyla ulaşılmıştır. Yapılan analiz sonucunda, lisansüstü öğrencilerin eğitimlerine akademisyen olmak için devam ettikleri, gelecek kaygısını azaltmak için kişisel gelişimlerine önem verdikleri tespitlerine ulaşılmıştır. Rabei vd. (2020) tarafından alanyazına kazandırılan çalışmada üniversite öğrencilerindeki gelecek kaygısı durumu öz-yeterlilik bağlamında Mısır'daki Helwan Üniversitesi hemşirelik bölümünde 1 ve 4. sınıf düzeyinde öğrenim gören 481 öğrenci örnekleminde ele alınmıştır. 1. Sınıf öğrencilerinin öz-yeterlilik düzeyi daha yüksek iken, gelecek kaygısı düzeyleri ele alındığında 4. sınıf öğrencilerinin daha yüksek puan aldığı görülmektedir. Bu durum, öğrenim görülen seviye arttıkça gelecek kaygı düzeyinin arttığını ortaya koymaktadır. Hammad (2016) tarafından üniversite öğrencilerinin gelecek kaygısı durumları ile akademik uzmanlık arasındaki ilişki incelenmiştir. Yapılan incelemeye 200'ü beşeri bilimlerde, 180'i ise uzmanlık eğitiminde olan 380 öğrenci dahil edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda gelecek kaygısı ile uzmanlaşma arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu bulgulanmıştır. Yani, uzmanlaşma düzeyi arttıkça gelecek kaygısı azalmaktadır. Bu durumun tam tersi de doğrudur. Şanlı Kula & Saraç (2016) tarafından alanyazına kazandırılan çalışmada üniversite öğrencilerinin gelecek kaygısı düzeyleri çeşitli değişkenler açısından ele alınmıştır. Çalışma kapsamında örneklem olarak 1160 öğrenciye ulaşılmıştır. Yapılan çalışma sonucunda cinsiyete göre anlamlı bir fark olduğu, kadınların erkeklere oranla kaygı düzeyinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Üniversiteye giriş yılı ve ağırlıklı not ortalama ile gelecek kaygısı arasında istatistiksel bir ilişki tespit edilmemiştir. Kurt (2007) tarafından alanyazına kazandırılan çalışmada üniversite öğrencilerinin gelecek kaygısı ridit analizi kullanılarak ölçülmüştür. Çalışma kapsamına örneklem olarak 163 öğrenci alınmıştır. Gelecek kaygısı ile analiz kapsamına alınan bir

başka değişken ise yapılmak istenenin maddi imkansızlığa bağlanmasıdır. Yapılan analiz sonucunda bu iki değişkenin birbiriyle ilişkili olduğu, kursa giden öğrenciler ile gitmeyenler arasında bu durumların istatistiki olarak farklılık gösterdiği, kursa gitmeyen öğrencilerin gelecek kaygısı ve buna bağlı olarak da yapmak istenilenin maddi imkansızlığa bağlanma düzeyinin istatistiki olarak daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Gelecek kaygısına ilişkin çalışmalar sağlık yönetimi bölümü ve bölüm öğrencileri özelinde örneklem alınarak da alanyazında yer almaktadır. Bu çalışmalara aşağıda yer verilmiştir.

Arslandoğlu vd. (2026) tarafından alana kazandırılan çalışmada Türkiye’deki devlet ve vakıf üniversitesinde öğrenim gören 556 sağlık yönetimi bölümü öğrencisinin gelecek kaygısı ile umutsuzluk düzeyi durumları çeşitli demografik değişkenler açısından incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda öğrencilerin gelecek kaygısı ve gelecek korkusunun orta düzeyde, umutsuzluk düzeyinin ise yüksek düzeyde olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Gökaya & Erten (2024) tarafından alana kazandırılan çalışmada, sağlık yönetimi bölümü öğrencileri örneklemine gelecekteki istihdam edilebilirliğin öğrencilerin gelecek kaygısı üzerindeki etkisinin istatistiksel olarak anlamlı ve negatif tespit edilmiştir. Yani, öğrencinin gelecek kaygısı arttıkça istihdam edilebilirlik düşüncesi azalmaktadır. Bu durum tam tersi de doğrudur. Ayrıca, çalışmanın sonuçları incelendiğinde cinsiyet bağlamında kadınların gelecek kaygısı düzeylerinin erkeklerden yüksek olduğu bulgusu elde edilmiştir. Aslan vd. (2024) tarafından alana kazandırılan çalışma kapsamına 134’ü Acil Yardım ve Afet Yönetimi, 135’i Sağlık Yönetimi ve 100’ü Hemşirelik olmak üzere toplamda 410 sağlık bilimleri fakültesi öğrencisi alınmıştır. Çalışma kapsamında öğrencilerin, iş bulma kaygısı incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda iş bulma kaygısının en yüksek olduğu bölümün sağlık yönetimi olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Gedikli & Akdoğan (2023) tarafından alanyazına kazandırılan çalışma, çeşitli vakıf ve devlet üniversitelerinde sağlık yönetimi eğitimi gören 400 öğrenci örneklem kapsamına alınarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın amacı, öğrencilerin gelecek kaygısı ile mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesidir. Yapılan analiz sonucunda gelecek kaygısı ile mutluluk düzeyleri arasında istatistiki olarak anlamlı ve negatif bir ilişki bulunmaktadır. 169 sağlık yönetimi öğrencisinin iş bulma kaygısını ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilen çalışma Gedik vd. (2023) tarafından alanyazına kazandırılmıştır. Çalışmada ortaya çıkan sonuç örneklem kapsamına dahil edilen öğrencilerin iş bulma kaygısının orta-yüksek derecede olduğu şeklindedir. Ayrıca sağlık yönetimi bölümü özelinde istihdam olanağının yetersiz olması çaresizlik, ayrımcılık, deneyimsizlik ve kişisel yeterlilik değişkenleri üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu bulgusuna da ulaşılmıştır. Kantaş Yılmaz & Karakuş (2022) tarafından alanyazına kazandırılan çalışmada sağlık yönetimi öğrencilerinin covid-19 pandemisi dönemindeki iş bulma, stres ve gelecek kaygısı düzeyleri incelenmiştir. Yapılan çalışma kapsamına 210 öğrenci alınmıştır. Yapılan analiz sonucunda öğrencilerin işsizlik kaygılarının yüksek olduğu, istihdam zorlukları, çevreden gelen baskı gibi sebeplerle bu kaygı düzeyinin arttığı bulgulanmıştır. Yılmaz vd. (2021) tarafından alanyazına kazandırılan çalışmada sağlık yöneticisi adaylarının mesleki kaygı düzeyleri incelenmiştir. Bu inceleme kapsamına alınan örneklem sayısı 365’ tir. Çalışma kapsamında örneklem grubuna alınan bireylerin kaygı sebeplerinin belirlenmesi için açık uçlu sorular yönlendirilmiştir. Bu sorular yönlendirildikten sonra verilen cevaplara yapılan içerik analizi sonucunda sağlık yöneticisi adaylarının kaygılarının beş alt kategoride incelendiği tespit edilmiştir. Bu kategorilerin isimlendirmeleri “maddi kaygı, mesleki yeterlilik kaygısı, atanma ve işsizlik kaygısı, sistem kaynaklı kaygı ve kişisel özelliklerden kaynaklı kaygı” şeklindedir. Çalışmanın bulgularından birisi de son sınıfta öğrenim gören sağlık yöneticisi adayların diğer sınıf türlerinde öğrenim gören meslektaşlarına göre daha yüksek sistem kaynaklı kaygı düzeyinde bulunmasıdır. Oral Kara vd. (2020) tarafından alanyazına kazandırılan çalışmada sağlık yönetimi bölümünde öğrenim gören 319 öğrencinin sınav kaygısı ile gelecek kaygısı arasındaki ilişki incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda sınav kaygısının gelecek kaygısını arttırdığı, iki değişken arasında istatistiki olarak pozitif bir yönlü ilişkinin olduğu ortaya konmuştur. İlman vd. (2019) tarafından alanyazına kazandırılan çalışmada Sivas Cumhuriyet Üniversitesi örneklemine sağlık yönetimi bölümünde öğrenim gören öğrencilerin işsizlik kaygı düzeyleri incelenmiştir. İncelemeye alınan 230 öğrencinin işsizlik kaygı düzeyinin ortanın üstünde olduğu, ayrıca işsizlik kaygı düzeyinin yaş, ailenin tutumu ve gelir seviyesine göre değişkenlik gösterdiği tespit edilmiştir. Nazlı & Aktaş (2018) tarafından alanyazına kazandırılan çalışmada Bezmiâlem Vakıf Üniversitesi Sağlık Yönetimi bölümünde öğrenim gören 2, 3 ve 4. sınıf öğrencileri örneklem alınmıştır. Örneklem kapsamına alınan öğrenci sayısı 51’dir. Çalışmada sağlık yönetimi öğrencilerinin geleceğe ilişkin mesleki kaygı düzeyleri

incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda 3. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin 2 ve 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilere oranla daha yüksek mesleki kaygı düzeyine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Turaç & Bayın Donar (2017) tarafından alanyazına kazandırılan çalışmada sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin işsizlik kaygısı ve yaşam doyumu arasındaki ilişki incelenmiştir. İnceleme kapsamında 136 öğrenci örnekleme dahil edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki söz konusudur. Çalışmanın sonuçları incelendiğinde öğrencilerin işsizlik kaygısı artarsa yaşam doyumu azalmaktadır. Bu durumun tam tersi de doğrudur.

Bu çalışmada, sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin gelecek kaygısını belirlemek amacıyla psikometrik bir ölçüm aracı geliştirilmesine odaklanılmaktadır. Alanyazında yukarıda belirtildiği gibi öğrencilerin kaygı düzeylerini belirlemek amacıyla çeşitli ölçüm araçlarıyla çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Bu çalışmanın alanyazına sağladığı katkı, sağlık yönetimi alanında öğrencilerin gelecek kaygısını belirlemek için kullanılabilecek etkili bir ölçüm aracının geliştirilmesiyle alana özgü bir ölçüm aracının geliştirilmesidir. Bu ölçüm aracının, sağlık yönetimi için gelecek kaygısıyla ilgili araştırmalarda ve eğitim programlarının planlanmasında önemli bir boşluğu dolduracağı düşünülmektedir. Bu durum da bu çalışmanın özgünlüğünü oluşturmaktadır.

II. YÖNTEM

II.I. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Sağlık yönetimi bölümünde vakıf ve devlet üniversitelerinde lisans düzeyinde öğrenim gören 2, 3 ve 4. sınıf öğrencileri bu araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sisteminde yer alan 2023-2024 döneminde öğrenim düzeyleri ve birimlere göre öğrenci sayılarına ilişkin veriler incelendiğinde Sağlık Yönetimi bölümünde lisans eğitimi (örgün öğretim, ikinci öğretim, uzaktan öğretim ve açık öğretim dâhil) gören öğrenci sayısı 100.106'dır (Yükseköğretim Kurulu [YÖK], 2024). Ancak öğrenim görülen sınıf düzeyine ilişkin bir istatistiki veriye ulaşamamıştır. Çalışma kapsamında bölümde öğrenim görmeye yeni başladıkları için 1. Sınıf düzeyinde öğrenim gören öğrenciler kapsam dışında tutulmuştur. Çalışma kapsamında örneklem olarak 2, 3 ve 4. sınıf düzeyinde öğrenim gören 324 öğrenci dahil edilmiştir. Dahil edilen öğrencilere kolayda örneklem yöntemiyle çevrimiçi ve yüz yüze olarak 01.10.2023-31.12.2023 tarihleri aralığında ulaşılmıştır.

Alanyazında yer alan ölçek geliştirme çalışmaları incelendiğinde ulaşılabilecek örneklem sayısı ile ilgili olarak çeşitli görüşlerin olduğunu söylemek mümkündür. Bir görüşe göre ölçekte yer alan ifade sayısının 5 katı (Nunnally & Bernstein, 1994), diğer görüşe göre ise 10 katı (Bryman & Cramer, 2001) birey örneklem kapsamına alınmalıdır. Bu iki görüşe ek olarak Hinkin (1995)'e göre ise ölçekteki ifade sayısının 4-10 katı kadar örnekleme yapılması ölçek geliştirme sürecindeki örneklem için yeterlidir. Bu görüşler ölçekteki ifade sayısının belli bir katı üzerinden ele alınırken bu yöndeki bir diğer görüş ulaşılabilecek örneklem sayısına yöneliktir. Bu bağlamda, bir görüşe göre en az 100 kişi örneklem kapsamına alınmalıdır (Kline, 1994). Bir başka görüşe göre ise 50-200 arasında bir örnekleme yapılmalıdır (Gorsuch, 2014).

Bu çalışma kapsamında 13 ifadeden oluşan ölçek için 324 katılımcı örneklem kapsamına alınmıştır. Bu durum alanyazında yer alan görüşleri kapsamaktadır. Bu görüşler esas alındığında ise katılımcı olarak çalışma kapsamına dahil örneklem evreni temsil ettiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Araştırmaya katılım sağlayan öğrencilerin %77,2'si kadın, %53,4'ünün 18-21 yaş aralığında olduğu, %88,0'ının devlet üniversitesinde öğrenim gördüğü, %54,6'sının 4. sınıf öğrencisi olduğu, %71,6'sının 2,01-3 arasında bir akademik puana sahip olduğu ve %67,3'ünün aile gelirini orta düzey olarak tanımladığı tespit edilmiştir. Demografik verilere yönelik ayrıntılı bilgiler Tablo 3'te verilmiştir.

II.II. Ölçeğin Oluşturulma Süreci

Bu kapsamda ilk olarak, sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin gelecek kaygısını belirlemek üzere geliştirilmek istenen ölçeğin oluşturulması için ilgili literatür detaylı bir şekilde taranmıştır. Literatür taramasının ardından, elde edilen bilgiler doğrultusunda kavramsal bir çerçeve oluşturulmuştur. Bu kavramsal yapı temel alınarak, soruların bulunduğu bir soru havuzu alanyazından (Öztürk & İlman, 2015; Hammad, 2016; Rabei vd., 2020; Yılmaz vd., 2021; Geylani & Çiriş Yıldız, 2022; Kim vd., 2022; Gedik vd., 2023) faydalanılarak oluşturulmuştur.

Soru havuzu ilk olarak 25 ifadeden oluşmaktadır. 25 ifadeden oluşan bu soru havuzu 10 uzmanın görüşüne Bunun sebebi Content Validity Index (CVI) olarak adlandırılan kapsam geçerlilik oranı ((Lawshe, 1975; Ayre & Scally, 2014; Yeşilyurt & Çapraz, 2018)'nın belirlenmesi için sunulmuştur. Uzman olarak görüşüne başvurulmuş kişiler 5'i eğitim bilimleri fakültesi, 5'i işletme fakültesi bünyesinde hizmet sunan öğretim üyelerinden oluşmaktadır. Bu kişilerin akademik geçmişleri incelendiğinde ölçek geliştirme süreçleri ile ilgili çalışmaların olduğu görülmektedir. Görüşüne başvurulmuş uzmanların akademik geçmişleri 5 yıl ile 35 yıl arasında değişmektedir. Alanyazın incelendiğinde kapsam geçerlilik CVI oranının 10 uzman için her taslak soruda 0,62 ve üzerinde olmalıdır (Yurdugül & Bayrak, 2012; Karagöz & Bardakçı, 2020; Karagöz, 2023). Uzman görüşü sonrasında 0,62 'nin altında kalan 5 ifade taslak ölçekten çıkarılmıştır.

Uzman görüşü sonrasında pilot çalışma gerçekleştirilmiştir. Pilot çalışma gerçekleştirilmesinin amacı taslak olarak hazırlanan ifadelerde herhangi bir aksaklığın olup olmadığının belirlenmesidir. Yapılan pilot çalışma sonrasında 3 ifade daha taslak ölçeğin dışında tutulmuştur. İfadelerin ölçek dışında tutulmasının sebebi pilot çalışma aşamasında anlaşılabilirlik düzeylerinin düşük olmasıdır. 17 ifadenin kalmış olduğu soru havuzu, 32 katılımcıya üçer haftalık aralıklar ile iki kez uygulanmıştır. Birinci ve ikinci uygulama arasında katılımcıların verdiği cevaplara göre Pearson korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Bu katsayı %80 (0,80) olarak hesaplanmıştır. Bu da ölçeğin farklı zamanlarda aynı kişilerle yapılan ölçümler arasında yüksek bir tutarlılık içerdiğini göstermektedir. Bu güvenilirlik tespit edildikten sonra, nihai haline getirilen anket 324 kişiden oluşan hedef kitleye uygulanmıştır. Uygulanan anket 5'li likert tipinde olup, ifadeler arasında ters kodlanan madde bulunmamaktadır. 324 kişilik örneklem grubu üzerinden hem açıklayıcı hem de doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Worthington & Whittaker (2006)'a göre, açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi aynı örneklem grubunda uygulandığında elde edilen verinin yapısı deneysel olarak ortaya konulmaktadır. Bu durum esas alınarak alanyazında yer alan ölçek geliştirme çalışmaları bulunmaktadır (Filiz vd., 2023; Filiz vd., 2024; Karaşin & Karagöz, 2024; Karaşin vd., 2024; Karaşin vd., 2025; Karagöz vd., 2025a; Karagöz vd., 2025b).

II.III. Araştırmanın Kavramsal Modeli

Kavramsal model, sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin gelecek kaygısı düzeyini etkileyen durumlar (işsizlik ve umutsuzluk) ile ilgili faktörler arasındaki yapısal ilişkinin tespit edilmesi amacıyla oluşturulmuştur. Ölçek alt boyutlarının isimlendirilmelerinde ölçek altında ifadeleri en iyi açıklayacak kelimeler seçilmiştir. Geliştirilen ölçeğin alt boyutları ve açıklamaları aşağıdaki gibidir.

İşsizlik: Özellikle sağlık yönetimi bölümünün meslek tanımının yapılmamış olması, bu sebepten dolayı kamu istihdamında yaşanan sorunlar ve özel sektörde de bölüm mezunlarının yapacağı iş ve işlemlerin tam anlamıyla tanımlı olmaması öğrencilerin bölüm mezuniyetinden sonra işsizlik ile baş başa kalacağına işaret eder. Bu duruma ilişkin ifadelerin toplandığı faktöre işsizlik adı verilmiştir.

Umutsuzluk: Bölümdeki belirsizlikler nedeniyle öğrenim gören öğrencilerin umutsuz olduğuna ilişkin ifadelerin yer aldığı faktöre "Umutsuzluk" adı verilmiştir.

II.IV. Araştırmada Kullanılan İstatistikî Yöntemler

Araştırma kapsamında veriler toplandıktan sonra açıklayıcı faktör analizi (AFA) ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) uygulanmıştır. AFA için IBM SPSS paket programından, DFA için ise IBM AMOS paket programından yararlanılmıştır. DFA uygulanmasının sebebi, verilerin model uyum derecesinin belirlenmesidir.

III. BULGULAR

III.I. Açıklayıcı Faktör Analizine (AFA) İlişkin Bulgular

Ölçek ifadelerine ilişkin faktör yüklerinin, açıklanan varyans miktarının yer aldığı faktör analizi sonucu Tablo 1'deki gibidir.

Tablo 1. Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)'ne İlişkin Sonuçlar

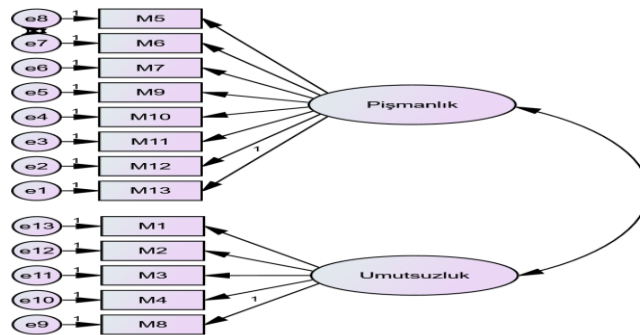
Faktör	İfadeler	Faktör Yükleri	Açıklanan Varyans (%)
İşsizlik Faktörü	M3: Bölümünün devlet atamasının az olması bende endişe uyandırıyor	0,802	33,329
	M4: Bölümünün görev tanımının yetersiz olduğunu düşünüyorum	0,761	
	M1: Bölümden mezun olduğumda ne iş yapacağım konusunda kendimi kararsız hissediyorum	0,712	
	M2: Bölümden mezun olduğumda işsiz kalacağımı düşünüyorum	0,686	
	M8: Almış olduğum eğitime göre karşıma çıkan fırsatların yetersiz olduğunu düşünüyorum.	0,568	
Umutsuzluk Faktörü	M9: Etrafıma bölümüm hakkında olumlu ifadelerde bulunmayı düşünmüyorum	0,798	24,537
	M5: Bölümü okuduğum için pişmanlık duyuyorum	0,780	
	M10: Yakın çevreme bu bölümü okumalarını tavsiye etmem	0,769	
	M6: Şimdiki aklım olsa başka bir bölümü tercih ederdim	0,678	
	M13: Bölümümde eğitim gördükçe stresim arttı	0,677	
	M11: Başka bir bölüme geçiş yapmayı düşünüyorum	0,664	
	M7: Bölümümün gelecekte daha kötü durumda olacağını düşünüyorum	0,631	
	M12: Özel sektördeki iş imkânlarının bölümümle alakalı olmadığını düşünüyorum	0,543	

Yapılan AFA sonucuna göre 4 ifade daha ölçek dışında tutulmuştur. Bu durumun sebebi, ilgili ifadelerin ya binişik olarak birden fazla faktör altında toplanmaları ya da hiçbir faktör altında toplanmamasıdır. Kalan 13 ifadeden oluşan ölçeğe ilişkin AFA sonuçları Tablo 1'deki gibidir.

Tablo 1 ele alındığında KMO değerinin istatistiki olarak anlamlıdır ($\alpha:0,911>0,800$). Bu durum değer mükemmel sonuç aldığını ortaya koymaktadır. Ayrıca ulaşılan örneklem faktör analizi için yeterli düzeydedir. Bu bulguların dışında sonucun yanı sıra Barlett testi de istatistiki olarak anlamlı bir şekilde yorumlanmaktadır ($p<0,05$). Bu sonuca göre değişkenler arasında yüksek korelasyon mevcut olup, veriler çoklu normal dağılımdan gelmektedir. Ulaşılan her iki sonuca göre de toplanan veriler örneklem için yeterli olup, faktör analizine uygundur. En küçük faktör yük değeri yapılan analiz sonucunda 0,543 olarak ortaya konmuştur. Faktör yüklerinin istatistiki olarak yeterli bir sonuç alması için yük değerinin 0,500 ve üstünde olması gerekmektedir (Karagöz & Bardakçı, 2020; Karagöz, 2023) görüşünden yola çıkıldığında en düşük faktör yük değerinin 0,543 olması bu sonuçların istatistiki olarak anlamlı olduğunu ortaya koymaktadır. Özdeğerler sonucunda açıklanan varyans miktarı %57,866 olarak tespit edilmiştir. Açıklanan varyans miktarının da ölçek geliştirme çalışması için yeterli olduğu görülmüştür (Karagöz & Bardakçı, 2020; Karagöz, 2023). Ölçeğin tümü (13 ifade, $\alpha:0,906$), işsizlik faktörü (5 ifade, $\alpha: 0,818$), umutsuzluk faktörü (8 ifade, $\alpha:0,884$) için güvenilirlik katsayıları ($\alpha<0,8$) olarak bulgulandığı için sonuçlar istatistiki olarak yüksek güvenilirliğe (Karagöz, 2023) sahiptir.

III. II. Doğrulayıcı Faktör Analizine (DFA) İlişkin Bulgular

Geliştirilmek istenen ölçeğe ilişkin ifadeler AFA ile belirlendikten sonra DFA uygulanmıştır. Bu durumun sebebi, verilerin varsayılan modele uyum derecesinin test edilip ortaya konmasıdır. Buna ilişkin model uyumuna ait diyagram Şekil 1'de yer almaktadır.

Şekil 1. Ölçüm Modeli

Yapılan analiz sonucunda model uyum değerleri aşağıdaki gibidir;

CMIN/df: 2,736 (Kabul edilebilir değer: CMIN/df <5); GFI: 0,925 (Kabul edilebilir değer: GFI >0,850); AGFI: 0,895 (Kabul edilebilir değer: AGFI >0,850; NFI: 0,918 (Kabul edilebilir değer: NFI >0,900); IFI:0,946 (Kabul edilebilir değer: IFI >0,900); TLI: 0,933 (Kabul edilebilir değer: TLI >0,900); CFI: 0,946 (Kabul edilebilir değer: CFI >0,900); RMSEA: 0,073 (Kabul edilebilir değer: RMSEA <0,08); SRMR: 0,0505 (Kabul edilebilir değer: SRMR <0,08) (Browne & Cudeck, 1993; Hu & Bentler, 1999; Byrne, 2001; Munro, 2005; Hooper vd., 2008; Schumacher & Lomax, 2010; Kline, 2011).

Uyum değerlerindeki istatistiki sonuçlar incelendiğinde model fit değerlerinin kabul edilebilir ve iyi uyum değer aralığında olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda da modelin yapı geçerliliği istatistiki olarak bulunmaktadır.

İyileştirilmiş ölçüm modeline ilişkin DFA sonuçları Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. DFA Sonuçlarının İyileştirilmiş Ölçüm Modeline İlişkin Değerler

Faktör	İfade	Standartlaştırılmış Değer	Tahmin	Standart Değer	t	P	AVE	CR
İşsizlik	M8	0,623	1,000				0,48	0,75
	M4	0,622	1,075	0,116	9,231	***		
	M3	0,659	0,998	0,103	9,651	***		
	M2	0,829	1,368	0,121	11,257	***		
	M1	0,699	1,079	0,107	10,087	***		
Umutsuzluk	M13	0,705	1,000				0,49	0,82
	M12	0,637	0,866	0,081	10,717	***		
	M11	0,527	0,732	0,082	8,911	***		
	M10	0,822	1,092	0,080	13,665	***		
	M9	0,773	1,016	0,079	12,916	***		
	M7	0,652	0,883	0,081	10,969	***		
	M6	0,660	0,945	0,086	11,035	***		
	M5	0,791	1,039	0,079	13,191	***		

Tablo 2’de yer alan her ikili ilişki için “p” değerinin <0,001 olarak tespit edilmiştir. Bu değer istatistiki olarak önemli bir değer alması ifadelerin faktörlere doğru yüklendiğinin göstergesidir. Bu bulgunun yanı sıra standardize edilmiş regresyon katsayılarının da 0,527 ve üstünde bir değer aldığı görülmektedir. Yani, ölçekteki her bir ifadenin faktör yüklenimleri yüksektir. Tablo 2’de AVE değerlerinin (İşsizlik: 0,48; umutsuzluk: 0,49) 0.50’den düşük olduğu görülmektedir. Bu tür durumlarda CR değerlerinin (İşsizlik: 0,75; Umutsuzluk: 0,82) 0,60 ve üstünde bir değer alması modelin uyum geçerliliğinin olduğunu göstermektedir (Fornell & Larcker, 1981). Alanyazında bu durum esas alınarak geliştirilen ölçeklerin olduğu görülmektedir (Karaşin & Karagöz, 2023; Ermiş vd., 2025; Karagöz vd., 2025c; Kocabaş vd., 2025; Öztürk vd., 2025). Bu çalışmada İşsizlik ve Umutsuzluk alt faktörlerinin CR değerlerinin 0,60’tan büyük değer aldığı, dolayısıyla model uyum geçerliliğini olduğu görülmektedir. Çalışma kapsamına alınan öğrencilerin kaygı düzeylerini içeren demografik değişkenlere ait fark analizi bulguları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Demografik Verilere İlişkin Sonuçlar

Değişken	n (%)	Umutsuzluk		İşsizlik	
		t ^a /F ^b	p ^c	t ^a /F ^b	p ^c
Cinsiyet					
Kadın	250 (77,2)	-1,029	0,304	1,101	0,273
Erkek	74 (22,8)				
Yaş	n (%)				
18-21	173 (53,4)	2,153	0,118	4,683	0,129
22-25	147 (45,4)				
26 ve üstü	4 (1,2)				
Üniversite Türü	n (%)				
Devlet	285 (88,0)	4,488	0,084	4,700	0,071
Vakıf	39 (12,0)				
Sınıf	n (%)				
2.Sınıf	67 (20,7)	12,141	0,000	9,333	0,000
3.Sınıf	80 (24,7)				
4.Sınıf	177 (54,6)				
Akademik Ortalama	n (%)				
0.01-2	12 (3,7)	1,61	0,285	0,639	0,528
2.01-3	232 (71,6)				
3.01-4	80 (24,7)				
Ailenin Geliri	n (%)				
Çok Kötü	5 (1,5)	1,364	0,246	2,301	0,059
Kötü	24 (7,4)				
Orta	218 (67,3)				
İyi	73 (22,5)				
Çok İyi	4 (1,2)				

Farklılıkları belirlemek amacıyla, iki değişken(cinsiyet ve üniversite türü) için t-testi, üç ve daha fazla değişken (yaş, sınıf, akademik ortalama ve ailenin geliri) için ise ANOVA testi uygulanmıştır. Buna göre öğrencilerin, öğrenim gördükleri bölümdeki gelecek kaygısı düzeyleri cinsiyete, yaşa, üniversite türüne, akademik ortalamaya ve ailenin gelir düzeyine göre istatistiki olarak değişmemektedir ($p>0,05$). Bu bulguların yanı sıra öğrencilerin gelecek kaygısı düzeyleri öğrenim görülen sınıf düzeyine göre farklılık arz etmektedir ($p<0,05$).

Öğrenim görülen sınıflar arasındaki farklılıkların belirlenmesi için Post Hoc çoklu karşılaştırma testlerinden ve gruplar arasındaki ortalamalardan faydalanılmıştır. Post Hoc çoklu karşılaştırma testlerinde Scheffe veya Tamhane testinin kullanılması için “Test of Homogeneity of Variances” (Varyansların Homojenliği) testinden faydalanılmıştır. Buna ilişkin bilgiler Tablo 4’teki gibidir.

Tablo 4. Öğrenim Görülen Sınıf Değişkeni Varyansların Homojenliği Testi Sonuçları

Boyutlar	Varyansların Homojenliği Testi	
İşsizlik Boyutu	Based of Mean	Significant
		0,851
Umutsuzluk Boyutu	Based of Mean	Sig.
		0,856

Tablo 4 incelendiğinde işsizlik ve umutsuzluk boyutu için “Varyansların Homojenliği Testi” sonuçlarının $p>0,05$ olduğu tespit edilmiştir. Bu durumdan dolayı öğrenim görülen sınıf değişkeni arasındaki farklılıkların belirlenmesi için Scheffe testi sonuçlarına bakılmıştır (Karagöz, 2023). Bunun dışında, öğrenim görülen sınıflar arasındaki farklılığın belirlenmesi için de ortalama sonuçları (Difference Mean) esas alınmıştır. bakılmıştır. Bu durumla ilgili detaylı bilgi 5’te ele alınmaktadır.

Tablo 5. Öğrenim Görülen Sınıf Değişkeni Açısından Çoklu Karşılaştırmalar Testi Sonuçları

Boyutlar	Öğrenim Görülen Sınıf		Ortalama Farklılıklar	Sig.
İşsizlik	2. Sınıf	3. Sınıf	0,17340	0,528
		4.Sınıf	-0,33617*	0,042
	3.Sınıf	4.Sınıf	-0,50956*	0,000
Umutsuzluk	2.Sınıf	3.Sınıf	0,25746	0,296
		4.Sınıf	-0,37813*	0,031
	3.Sınıf	4.Sınıf	-0,65559*	0,000

Tablo 5 incelendiğinde hem işsizlik hem de umutsuzluk faktörü açısından 4.sınıftaki öğrencilerin kaygı düzeylerinin daha fazla olduğu görülmektedir. Yani, sağlık yönetimi bölümünde öğrenim gören öğrenciler içerisinde son sınıfta olan öğrencilerin gelecek kaygısı daha yüksektir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Üniversite öğrencilerinin gelecek kaygısının belirlenmesine yönelik çalışmaların alanyazında (Hammad, 2016; Rabei vd., 2020; Kim vd, 2022) olduğu görülmektedir. Bu çalışmaların dışında doğrudan Türkiye’de sağlık yönetimi bölümünde öğrenim görmekte olan öğrencilerin gelecek kaygısının belirlendiği araştırmaların (Turaç & Bayın Donar, 2017; Nazlı & Aktaş, 2018; İlman vd., 2019; Oral Kara vd., 2020; Yılmaz vd., 2021; Kantaş Yılmaz & Karakuş, 2022; Gedikli & Akdoğan, 2023; Gedik vd., 2023; Gökkaya & Erten, 2024; Arslanoğlu vd., 2026) varlığından da söz etmek mümkündür. Bu çalışmalarda sağlık yönetimi bölümünde öğrenim gören öğrencilerin gelecek kaygısı durumları çeşitli ölçüm araçlarıyla, çeşitli faktörler ile ilişkilendirilerek alana kazandırılmıştır. Bu çalışmada ise sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin gelecek kaygısını ölçmeye yönelik psikometrik bir ölçüm aracı geliştirilmiştir.

Dünyada yaklaşık 100 yıllık Türkiye’de ise yaklaşık 60 yıllık geçmişi bulunan sağlık yönetimi bölümünden mezun olan bireylerin sayısı her geçen gün artmaktadır. Bölümün görev tanımının yapılmamış olması, özellikle kamuya yönelik alımlarda bölüme özgün atamaların yer almaması ve özel sektörde de tam anlamıyla görev tanımının yerin getirilmemiş olması gibi sebepler bölümün tercih edilmesine olumsuz etki yapan unsurlardır. Nitekim ÖSYS yerleştirme bilgileri incelendiğinde her geçen sene sağlık yönetimi bölümünü tercih eden öğrencilerin yerleşme puanı ve başarı sırasının düştüğünü görmek mümkündür. İşte tam da bu durumdan dolayı bu çalışma tasarlanmıştır. Bu çalışma kapsamında ortaya konulması amaçlanan durum, sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin gelecek kaygısına ilişkin bir olgunun varlığıdır. Çalışma kapsamında ortaya çıkan faktörler ve ifadeler de çalışmanın amacını doğrular niteliktedir. Devlet ve vakıf üniversitelerinde eğitim gören 324 sağlık yönetimi bölümü öğrencisinin örneklem kapsamına alındığı bu çalışmada İşsizlik ve buna bağlı olarak da ortaya konan Umutsuzluk faktörlerinden oluşan gelecek kaygısı ölçeğinin istatistiki olarak geçerli ve güvenilir olduğu görülmektedir. Bölüme ilişkin istihdam olanaklarının az olması, bölüm tanımının net olarak yapılmamış olması, bölüme ilişkin özellikle kamudaki alımların ya çok az olması ya da hiç olmamasına rağmen bölümün farklı üniversiteler bünyesinde açılmaya devam edilip buna bağlı olarak da mezun sayısının artması sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin gelecek kaygısı durumunu arttırmaktadır. Bu durumun azaltılması için sağlık yönetimi bölümü mezunlarına ilişkin istihdam olanağının artırılması önerilmektedir. Bir diğer öneri ise, sağlık yönetimi mezunlarına Sağlık Bakanlığı bünyesinde hizmet sunma olanaklarının artırılmasıdır. Bu durumlar sağlandığı takdirde, hem bölümsel olarak hem de bölümü tercih edecek öğrenci açısından olumlu gelişmelerin yaşanacağı öngörülmektedir.

Etik Beyanı	<i>Yazarlar, çalışmanın hazırlanma süreçlerinin tamamında etik kurallara uyduklarını açıkça beyan ederler. Aksi bir durumun tespiti halinde ÖHÜİBF Dergisinin hiçbir sorumluluğu bulunmamakta olup, bütün sorumluluk çalışmanın yazarlarına aittir.</i> <i>Bu çalışma kapsamında İstanbul Esenyurt Üniversitesi etik kurul başkanlığından 2023/03-28 nolu etik kurul onayı alınmıştır.</i>
Yazarların Katkıları	<i>Her yazar eşit oranda katkı sağlamıştır.</i>
Çıkar Beyanları	<i>Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur. Ayrıca, çalışmanın özgün olduğunu ve başka bir dergide değerlendirme sürecinde olmadığını teyit ederler</i>
Ethics Statement	<i>The author) declare that all ethical principles and rules were strictly observed throughout every stage of the preparation of this study. In case of any violation, ÖHÜİBF Journal is under no responsibility, and all responsibility rests solely with the authors.</i> <i>Within the scope of the research, ethics committee approval numbered 2023/03-28 was received from Istanbul Esenyurt University Ethics Committee.</i>
Authors' Contributions	<i>The authors contributed equally to the manuscript.</i>
Conflict of Interest	<i>The authors have no conflicts of interest to declare. All co-authors have seen and agree with the contents of the manuscript and there is no financial interest to report. The authors also certify that the submission is original work and is not under review at any other publication.</i>

KAYNAKÇA

- Arslanoğlu, A., Şener, F., & Düzgün, S. (2026). Sağlık Yönetimi Bölümü Öğrencilerinin Gelecek Kaygısının Sosyodemografik Özelliklere Göre İncelenmesi. *Göbeklitepe Medical Science Journal*, 9(2): 25-35.
- Aslan, R., Çelik, İ., & Aydın, M. (2026). İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Gelecek Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre Araştırılması. *MTÜ Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 6(2), 177-201.
- Aslan, R., Göktekin, Z., & Yıldız, E. (2024). Sağlık Bilimleri Fakültesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin İşsizlik Kaygısı Düzeylerini Belirlemesi: Kesitsel Araştırma. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(2), 566-580. <https://doi.org/10.33437/ksusbd.739620>.
- Aydemir, İ., & Çetin, B. (2023). Türkiye'deki Sağlık Yönetimi Lisans Programları Profiline Değerlendirilmesi. *Uluslararası Sağlık Yönetimi ve Stratejileri Araştırma Dergisi*, 9(2), 155-170.
- Ayre, C., & Scally, A. J. (2014). Critical Values For Lawshe's Content Validity Ratio: Revisiting The Original Methods Of Calculation. *Measurement and evaluation in counseling and development*, 47(1), 79-86. <https://doi.org/10.1177/0748175613513808>.
- Boateng, G. O., Neilands, T. B., Frongillo, E. A., Melgar-Quinonez, H. R., & Young, S. L. (2018). Best Practices for Developing and Validating Scales for Health, Social, and Behavioral Research: A Primer. *Frontiers in Public Health*, 6, 149. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2018.00149>.
- Browne, M. W. & Cudeck, R. (1993). Alternative Ways Of Assessing Model Fit, In K. A. Bollen & J. S. Long (Eds.), *Testing Structural Equation Models*, (136–162). Newbury Park, CA: Sage.
- Bryman, A. & Cramer, D. (2001). *Quantitative Data Analysis with SPSS Release 10 for Windows*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203471548>.
- Byrne, B. M. (2001). Structural Equation Modeling With AMOS, EQS, and LISREL: Comparative Approaches to Testing for The Factorial Validity of A Measuring Instrument. *International Journal Of Testing*, 1(1), 55-86. <https://doi.org/10.1177/002224378101800313>
- Camuz Berber, İ., Çandereli, Z. Ö., & Arslan, E. T. (2023). Sağlık Yönetimi Eğitimi: Cumhuriyet'in 100. Yılındaki Durum. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 14(100. Yıl Özel Sayısı), 200-212. <https://doi.org/10.21076/vizyoner.1330324>.

- Erdem, R., & Çam, S. (2025). Sağlık İdarecilerinin Sağlık Yönetimi Mezunlarından Beklentileri. Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi, 28(3), 349-360. <https://doi.org/10.61859/hacettepesid.1487622>.
- Ermış, D., Karaşin, Y., & Karagöz, Y. (2025). Development of the Binge-Watching Attitude Scale: The Case of Türkiye. Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja, 61(2), 62-78. <https://doi.org/10.31299/hrri.61.2.4>.
- Ertuğ Kaygısız, Z. (2025). Üniversite Öğrencilerinin Gelecek Kaygısı ve Etkileyen Faktörler: ESOGÜ İşletme Bölümü Öğrencileri Örneği. SSD Journal, 10(50), 47-60. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15401260>.
- Ertürkmen, G., & İslah, S. E. (2025). İşsizlik Kaygısı Üzerinden Genç İşsizliğe Bakış: Yükseköğretim Öğrencilerine Yönelik Alan Araştırması. Turkish Studies-Economics, Finance, Politics, 20(1):155-175. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.79050>.
- Filiz, M., Karagöz, Y., & Karaşin, Y. (2023). Sağlık Hizmetlerine Erişimin Seçmen Davranışı Üzerine Etkisinin Belirlenmesi: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (34), 472-486. <https://doi.org/10.54600/igdirsosbilder.1314507>.
- Filiz, M., Karaşin, Y., & Karagöz, Y. (2024). The Development of A Scale to Measure The Fear of Earthquake. Khazar Journal of Humanities and Social Sciences, 27(1): 133-152. <https://doi.org/10.5782/2223-2621.2024.27.1.133>.
- Fornell, C. & Larcker, D. F. (1981). Structural Equation Models with Unobservable Variables and Measurement Error: Algebra and Statistics. Journal of Marketing Research, 18, 382-388. <https://doi.org/10.1177/002224378101800313>.
- Gedik, Ö., Canbaz, M., & Kılıç, E. S. (2023). Sağlık Temalı Bir Üniversitede Sağlık Yönetimi Öğrencilerinin İş Bulma Kaygılarına Yönelik Bir Uygulama. Uluslararası Sağlık Yönetimi ve Stratejileri Araştırma Dergisi, 9(3), 333-346.
- Gedikli, E., & Akdoğan, R.(2023) Sağlık Yönetimi Öğrencilerinin Gelecek Kaygısı ile Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Abant Sağlık Bilimleri ve Teknolojileri Dergisi, 3(3), 1-12.
- Geylani, M., & Çiriş Yıldız, C. (2022). Üniversite Öğrencilerinde Gelecek Kaygısı Ölçeği'nin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Dergisi, 10(1), 284-300. <https://doi.org/10.33715/inonusaglik.1011330>
- Gorsuch, R. L. (2014). Factor analysis (Classic edition). New York, NY: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315735740>.
- Gökkaya, D., & Erten, Ş. (2024). The Effect of Perceived Future Employability on Future Anxiety: A Study on Healthcare Management Students. Fırat University Journal of Social Sciences, 34(2), 803-815. <https://doi.org/10.18069/firatsbed.1443922>.
- Hammad, M. A. (2016). Future Anxiety And Its Relationship To students' attitude toward academic specialization. Journal of Education and Practice, 7(15), 54-65.
- Hinkin, T. R. (1995). A Review of Scale Development Practices in The Study Of Organizations. Journal of management, 21(5), 967-988. <https://doi.org/10.1177/014920639502100509>.
- Hooper, D., Coughlan, J., & Mullen, M. R. (2008). Structural Equation Modelling: Guidelines for Determining Model Fit. Electronic Journal of Business Research Methods, 6(1), pp53-60. <https://istatistik.yok.gov.tr/“Öğrenim Düzeyleri ve Birimlere Göre Öğrenci Sayıları, 2023 – 2024” 25.07.2024 tarihinde ulaşılmıştır>.
- Hu, L. T. & Bentler, P. M. (1999). Cutoff Criteria for Fit Indexes in Covariances Structure Analysis: Conventional Criteria Versus New Alternatives, Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal, 6(1), 1-55. <https://doi.org/10.1080/10705519909540118>.

- Ilıman, E., Şimşek, M., & Biçer, E. B. (2019). Sağlık Yönetimi Bölümü Öğrencilerinin İşsizlik Kaygı Düzeylerinin Değerlendirilmesi: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi örneği. 4. Uluslararası Sağlık Bilimleri ve Yönetimi Kongresi e-Bildiri Kitabı, 249-254.
- Kantaş Yılmaz, F. & Karakuş, S. (2022). Covid-19 Pandemi Döneminde Sağlık Yönetimi Öğrencilerinin İş Bulma Stres Ve Gelecek Kaygısı. *Gevher Nesibe Journal of Medical and Health Sciences*, 7(19), 42-53. <https://doi.org/10.5281/zenodo.6974086%20>
- Karagöz, Y. (2023). SPSS ve AMOS Uygulamalı Nitel-Nicel-Karma Bilimsel Araştırma Yöntemleri Ve Yayın Etiği. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karagöz, Y., & Bardakçı, S. (2020). Bilimsel Araştırmalarda Kullanılan Ölçme Araçları Ve Ölçek Geliştirme. Ankara: Nobel akademik yayıncılık.
- Karagöz, Y., Karaşin, Y., & Ateş, M. (2025c). Türkiye’de Öğrenim Gören Uluslararası Öğrencilerin Sağlık Hizmet Deneyimlerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. *Adam Academy Journal of Social Sciences*, 15(2), 519-542. <https://doi.org/10.31679/adamakademi.1517509>.
- Karagöz, Y., Karaşin, Y., Filiz, M. & Ateş, M. (2025a). Factors Affecting the Joy of Life in Old Age: A Scale Development Study. *Adultspan Journal*, 24(1), 4. <https://doi.org/10.33470/2161-0029.1196>.
- Karagöz, Y., Karaşin, Y., Filiz, M., & Genç, G. (2025b). Developing a Xenophobia Scale for Healthcare Workers in Türkiye. *Asr Chiang Mai University Journal Of Social Sciences And Humanities*, 12(1). <https://doi.org/10.12982/CMUJASR.2025.006>.
- Karaşin, Y., & Karagöz, Y. (2023). Hekim Beyin Göçünü Etkileyen Faktörlerin Ölçek Geliştirme Yoluyla Belirlenmesi. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, 26(4), 1083-1096. <https://doi.org/10.61859/hacettepesid.1351743>.
- Karaşin, Y., & Karagöz, Y. (2024). The Development and Validation of an Attitude Scale for Abortion in Turkey. *Rwanda Journal of Medicine and Health Sciences*, 7(3), 411. <https://doi.org/10.4314/rjmhs.v7i3.3>.
- Karaşin, Y., & Tatlı, E. (2022). Sağlık Yönetimi Bölümünün Akademik Profili. *Sağlık Bilimleri ve Yaşam Dergisi*, 6(1), 55-65.
- Karaşin, Y., Karagöz, Y., Filiz, M., & Ateş, M. (2025). Development of a scale of Attitudes Towards Foreign Health Workers. *Revista Brasileira de Gestão de Negócios*, 27(3), e20250001. <https://doi.org/10.7819/rbgn.v27i03.4307>.
- Karaşin, Y., Öz, T., & Karagöz, Y. (2024). Development of Attitude Scale Towards Caesarean Section: A Sample of Turkey. *Croatian Nursing Journal*, 8(2), 169-178. <https://doi.org/10.24141/2/8/2/9>.
- Kim, J., Oh, J., & Rajaguru, V. (2022). Job-Seeking Anxiety and Job Preparation Behavior of Undergraduate Students. in *Healthcare*, 10(2), 288. <https://doi.org/10.3390/healthcare10020288>.
- Kline, R. B. (2011). *Principles and Practice of Structural Equation Modeling*, New York: Guilford Press.
- Kline, P. 1994. *An Easy Guide to Factor Analysis*. London: Routledge.
- Kocabaş, S., Karaşin, Y., & Karagöz, Y. (2025). Tıbbileştirme Algısını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. *Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri ve Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 731-743. <https://doi.org/10.46413/boneyusbad.1576985>.
- Kurt, G. (2007). Ridit Analizi ve Üniversite Öğrencilerinin Gelecek Kaygılarının İncelenmesi Üzerine Bir Uygulama. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 193-206.
- Lawshe, C. H. (1975). A Quantitative Approach To Content Validity. *Personnel psychology*, 28(4), 563-575.
- Munro, B. H. (2005). *Statistical Methods For Health Care Research (Vol. 1)*. Lippincott Williams & Wilkins.

- Nazlı, İ., & Aktaş, H. (2018). Sağlık Yönetimi Öğrencilerinin Geleceğe İlişkin Meslek Kaygısı: Bezmialem Vakıf Üniversitesi'nde Sağlık Yönetimi Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma. 2. Uluslararası 12. Ulusal Sağlık ve Hastane İdaresi Kongresi, 1589-1595.
- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric Theory*, 3rd ed., McGraw-Hill, New York, NY.
- Oral Kara, N., Akın, G., & Alp, S. (2020). Üniversite Öğrencilerinin Gelecek Kaygısı ile Sınav Kaygısı Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma. *Sağlık Yönetimi Dergisi*, 2(2), 150-169.
- Öztürk, M., Karaşin, Y., & Karagöz, Y. (2025). Plagomani Davranışının Sebeplerinin Belirlenmesi: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. *Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 18(1), 91-101. <https://doi.org/10.26559/mersinsbd.1577776>.
- Öztürk, Z., & İlman, E. (2015). Sağlık Yönetimi ve İşletmeciliği Bölümünde Okuyan Öğrencilerin Bölümü Tercih Nedenleri ile Beklenti ve Motivasyon Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(1), 71-93. <https://doi.org/10.17218/husbed.28790>.
- Price, B. (2009). *Differentiating Future Time Perspective and Future Anxiety As Distinct Predictors Of Intimate Partner Violence*. Unpublished doctoral dissertation, Northern Illinois University.
- Rabei, S., Ramadan, S., & Abdallah, N. (2020). Self-Efficacy and Future Anxiety Among Students of Nursing and Education Colleges of Helwan University. *Middle East Current Psychiatry*, 27, 1-5. <https://doi.org/10.1186/s43045-020-00049-6>.
- Schumacher, R. E., & Lomax, R. G. (2010). *A Beginners Guide To Structural Equation Modeling: SEM*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Söylemez, Ş. Ç. ve Kaya, Ş. D. (2020). Mesleki Uygulama Beklentilerinin Kariyer Motivasyonu Üzerine Etkisi: Sağlık Yönetimi Bölümü Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 11(28), 855-874. <https://doi.org/10.21076/vizyoner.658768>.
- Şanlı Kula, K. & Saraç, T. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Gelecek Kaygısı. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(33), 227-242.
- Toffler A. (1970). *Future shock*. Random House, New York.
- Turaç, İ. S., & Bayın Donar, G. (2017). Sağlık Yönetimi Öğrencilerinin İşsizlik Kaygılarını ve Yaşam Doyumlarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi. *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 119-127. <https://doi.org/10.25272/j.2147-7035.2017.5.4.08>.
- Türköz, O., Bektaş, M., & Çiçek, H. (2021). Lisansüstü Eğitim Alan Öğrencilerde Gelecek Kaygısı. *Bucak İşletme Fakültesi Dergisi*, 4(2), 132-152. <https://doi.org/10.38057/bifd.936821>.
- Worthington, R. L. & Whittaker, T. A. (2006). *Scale Development Research: A Content Analysis and Recommendations For Best Practices*. *The Counseling Psychologist*, 34(6), 806-838. <https://doi.org/10.1177/0011000006288127>.
- Yeşilyurt, S., & Çapraz, C. (2018). Ölçek Geliştirme Çalışmalarında Kullanılan Kapsam Geçerliği İçin Bir Yol Haritası. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 251-264. <https://doi.org/10.17556/erziefd.297741>.
- Yılmaz, N., Yıldız, E., & Özdiç, Ö. (2021). Sağlık Yöneticisi Adaylarının Mesleki Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi. *Uluslararası Sağlık Yönetimi ve Stratejileri Araştırma Dergisi*, 7(3), 726-739.
- Yurdugül, H., & Bayrak, F. (2012). Ölçek Geliştirme Çalışmalarında Kapsam Geçerlik Ölçüleri: Kapsam Geçerlik İndeksi Ve Kappa İstatistiğinin Karşılaştırılması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 264-271.
- Yükseköğretim Kurulu. (2024). *Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi: 2023–2024 eğitim-öğretim yılı istatistikleri*. Erişim Tarihi: 25.07.2024 <https://istatistik.yok.gov.tr/>
- Zaleski, Z. (1996). Future anxiety: Concept, measurement, and preliminary research. *Personality and individual differences*, 21(2), 165-174. [https://doi.org/10.1016/0191-8869\(96\)00070-0](https://doi.org/10.1016/0191-8869(96)00070-0).

EK: SAĞLIK YÖNETİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİ GELECEK KAYGISI ÖLÇEĞİ

Aşağıda yer alan ölçek 5’li likert (1: Kesinlikle Katılmıyorum,2: Katılmıyorum, 3: Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum) şeklindedir. 2 alt boyut bulunmaktadır.

- 1- 1-5 nolu ifadeler İşsizlik alt faktörünü,
- 2- 6-13 nolu ifadeler Umutsuzluk alt faktörünü ifade etmektedir.

No	İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Bölümünün devlet atamasının az olması bende endişe uyandırıyor					
2	Bölümünün görev tanımının yetersiz olduğunu düşünüyorum					
3	Bölümünden mezun olduğumda ne iş yapacağım konusunda kendimi kararsız hissediyorum					
4	Bölümünden mezun olduğumda işsiz kalacağımı düşünüyorum					
5	Almış olduğum eğitime göre karşıma çıkan fırsatların yetersiz olduğunu düşünüyorum.					
6	Etrafıma bölümüm hakkında olumlu ifadelerde bulunmayı düşünmüyorum					
7	Bölümü okuduğum için pişmanlık duyuyorum					
8	Yakın çevreme bu bölümü okumalarını tavsiye etmem					
9	Şimdiki aklım olsa başka bir bölümü tercih ederdim					
10	Bölümümde eğitim gördükçe stresim arttı					
11	Başka bir bölüme geçiş yapmayı düşünüyorum					
12	Bölümümün gelecekte daha kötü durumda olacağını düşünüyorum					
13	Özel sektördeki iş imkânlarının bölümümle alakalı olmadığını düşünüyorum					